

Феномен козацького бароко в архітектурі та образотворчому мистецтві

Виконала: студентка 1ДО
Кравченко Марина
Перевірила: Мотуз
Валерія Костянтинівна

Актуальність теми: період другої половини 17 — 18 століття називають епохою староукраїнської культури, тобто тієї, що передувала новій, створеній за останні три століття. Мистецтво тієї доби розвивається в стилі бароко, котрий проникає в усі культурні сфери і набуває свого розквіту у 18 столітті як відоме всьому світові «українське бароко».

Мета: ознайомитись зі стилем «українське бароко».

Завдання: дослідити вплив українського бароко на архітектуру, літературу та живопис.

Завдання: дослідити феномен українського бароко в архітектурі, літературі та живописі.

План

Вступ

1. Феномен козацького бароко
2. Вплив бароко на архітектуру
XVI — XVII ст.
3. Українське бароко
в образотворчому мистецтві

Висновок

Список використаної літератури

Вступ

Бароко – це стилістичний напрям в європейському мистецтві XVI-XVIII ст. Як і європейське, українське бароко характеризувалося поєднанням світських мотивів і релігійних образів, тяжіло до контрастів і гіпербол, складних метафор, алегоризму і метафоричності, прагнуло вразити уяву глядача, читача, слухача, вдаючись до пишних барвистих форм.

1. Феномен козацького бароко

В умовах Запорізької Січі українське бароко поєднується з аскетизмом козацького життя, з військово-оборонними функціями споруд, набирає стриманої урочистості і одержує назву «козацьке бароко». Бароко властивий своєрідний погляд на людину і світ як на величезний театр, де кожний виконує свою роль. Його стилістика відзначається великим драматизмом, часто трагізмом світосприймання, складною врівноваженістю динамічних композицій, підвищеною експресивністю, прагненням поєднати реальність та ілюзії.

Значним
досягненням
козацької доби
стало створення
першої вищої
школи й

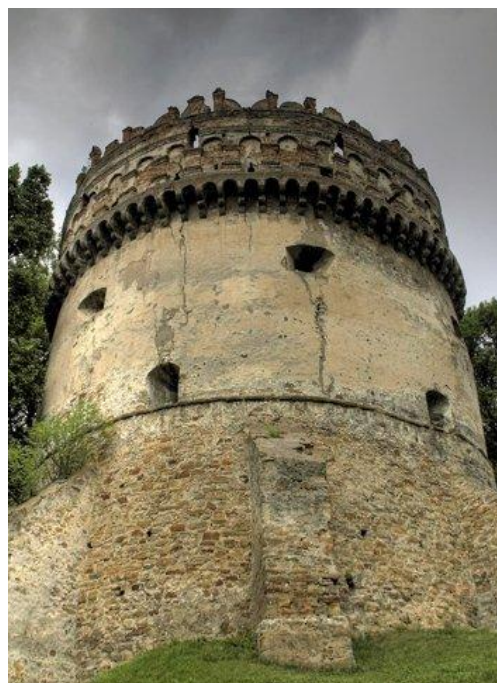

визначного культурно-освітнього центру в
Україні — Києво-Могилянської академії.
Створена у 1632 р. унаслідок об'єднання школи
Києво-Печерської лаври з Київською братською
школою, вона спершу називалася Києво-
Могилянською колегією. У 1701 р. вона отримала
титул і права академії.

2. Вплив бароко на архітектуру XVI — XVII ст.

Фактором взаємодії культур у європейському просторі було мистецтво. Кардинальні зрушення відбулися в архітектурі. Невпинно зростала кількість міст і фортець. Вирішальний вплив на розвиток фортифікаційної архітектури мали зміни в стратегії і тактиці ведення війн та розвиток військової техніки.

З метою
ефективної
протидії ворогам
з середини XIII ст.
виробляються
відповідні типи
фортифікації,
головним опорним
вузлом яких
стає міцна
башта - донжон.

Визначними пам'ятками архітектури епохи козацького бароко були світські та церковні будівлі козацької столиці України – Чигирин та родинного маєтку Хмельницьких – хутора Суботова. Сьогодні залишилася церква Іллі в Суботові, де було поховано прах Богдана Хмельницького та загиблого в бою його сина Тимофія.

Запорізька старшина фінансувала, будівництво деяких споруд за межами Запоріжжя. Переважно це були будівлі монастирів та церков.

Києво - Братський монастир

Пустинно - Микільський монастир

Києво - Межигірський монастир

Перша будівля, що повністю відповідала архітектурному стилю бароко, був єзуїтський костюл Петра і Павла у Львові, побудований у 1610—1630 рр. італійським зодчим Джакомо Бріано.

До видатних пам'яток пізнього бароко належить Успенський собор Почаївського монастиря на Тернопільщині.

Та Андріївська церква— архітектурний шедевр світового значення. Будівництво якого розпочалося у 1847р. У місті Києві.

3. Українське бароко в образотворчому мистецтві

Образотворче мистецтво другої половини XIII - першої половини XIV ст. містило в собі такі риси, як монументальність, величавість, витончений колорит, гармонійні пропорції, впевнений малюнок, високу професійну майстерність. Одночасно існував художній напрям, який характеризується поступовим розвитком реалістичних рис, вірою в людину, прагненням до барвистості й життєрадісності.

Характерною особливістю бароко є проникнення світського світогляду в усі сфери художньої діяльності. Вишуканий стиль бароко якнайкраще виражав духовні інтереси української козацької старшини і вищого духовенства, їх прагнення до аристократичності. Значною мірою через їх портрети ми маємо уявлення про Україну тих часів.

Синтез мистецтв,
притаманний стилю
бароко, знайшов
в українському
мистецтві яскраве
відображення.

Насичені за
колеритом барочні

ікони, разом з соковитим позолоченим
різьбленням іконостасів, складали органічний та
цілісний ансамбль, що полонив величністю та
декоративністю загального звучання.

З пам'яток київського живопису цієї епохи збереглася ікона "Богоматері Печерської (Свенської)", створена близько 1288 р. Прототипом для неї було зображення "Богоматері Кіпрської" на троні. Однак фігури ангелів іконописець замінив постатями Антонія і Феодосія - засновниками Києво-Печерської лаври, образи яких приваблюють щирістю й безпосередністю.

Загалом у XV - першій половині XVI ст. в українському живописі помітне прагнення більш життєво й правдиво зобразити людей, наділити їх образи виразністю. В мистецькій творчості цього часу український народ досяг великих успіхів, її розвиток відбувається під знаком все глибшого проникнення ідеалів свого часу, що зумовило чарівність і неминущу вартість створеного.

Висновок

Період, що був після ренесансу, названий бароко, довго сприймався як відхилення від канонізованих норм естетики попередньої епохи, мав на собі тавро чогось химерного, негармонійного. Бароко мало синтетичний характер, охопивши всі сфери духовної культури - архітектуру, літературу, образотворче і прикладне мистецтво, музику, театр. Українське бароко XVII ст. називають "козацьким", тому що саме козацтво було носієм нового художнього смаку. Це був універсальний стиль, особливості якого закономірно і глибоко виявилися в багатьох сферах духовного життя суспільства.

Список використаної літератури:

1. Історія світової та української культури : підручник / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2005.
2. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін. – К., 2007.
3. Українська культура: історія і сучасність : навч. посіб. / за ред. С. О. Черепанової. – Львів, 1994.
4. Шейко В. М. Історія української культури : навч. посіб. / В. М. Шейко, В. Я. Білоцерківський. – К., 2010.
5. Грушевський М. С. Культурно-національний рух на Україні в XVI – XVII ст. / М. С. Грушевський. – К., 1993.
6. Замлинський В. Історія України в особах IX–XVIII ст. / В. Замлинський, І. Войцеховська, В. Галаган. – К., 1993.
7. Історія української культури : зб. матеріалів і документів / упоряд. Б. І. Білик та ін. – К., 2000.
8. Крвавич Д. П. Українське мистецтво : навч. посіб. / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів, 2005.